

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/4/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5317206846
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5317206846.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobkyne Mgr. P. F., nar. X.X.XXXX, bytom U., XX. H. XXXX/XE, právne zastúpenej advokátkou Mgr. Soňou Grošaftovou, so sídlom T., D. XX, proti žalovanému Národná diaľničná spoločnosť, a.s., so sídlom Bratislava, Dúbravská cesta 14, IČO: 35 919 001, právne zastúpenému GARAJ & Partners s.r.o., so sídlom Bratislava, Jozefská 3, za účasti Krajskej prokuratúry Žilina, so sídlom Žilina, Moyzesova 20, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, v štádiu konania o návrhu žalovaného na zrušenie neodkladného opatrenia, na základe odvolania žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Čadca č. k. 12C/95/2017-1407 zo dňa 8.10.2018 takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd vyhovel návrhu žalovaného a v zmysle § 334 CSP zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením tamojšieho súdu č. k. 12C/95/2017-868 zo dňa 23.5.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/184/2018 zo dňa 10.9.2018, keď vychádzal zo záveru, že pominul dôvod, pre ktorý bolo predmetné neodkladné opatrenie nariadené. Zdôrazňoval, že hlavným dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia bolo poskytnutie dočasnej ochrany žalobkyňi, ktorá sa cítila byť ohrozená demolačnými prácami na nehnuteľnostiach, ku ktorým určenia vlastníckeho práva sa domáha. V danom čase nebolo právoplatne rozhodnuté o jej žiadosti na zrušenie vyvlastňovacieho rozhodnutia. Pokiaľ však žalobkyňa následne nebola úspešná vo vzťahu k zrušeniu vyvlastňovacieho rozhodnutia (rozhodnutím Ministerstva dopravy a výstavby SR zo dňa 26.6.2018 č. k. 19582/2018/SV/49410, právoplatným dňa 9.7.2018, bolo potvrdené rozhodnutie Okresného úradu Žilina zo dňa 26.3.2018 o zamietnutí žiadosti žalobkyne na zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam), potreba jej dočasnej ochrany pominula. Z daného titulu - podľa okresného súdu - nie je dôvod ďalej obmedzovať vlastníka dotknutých nehnuteľností (žalovaného) vo výkone jeho vlastníckeho práva.

2. Navyše, žalobkyňa sa nedomáha určenia vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam z dôvodu, že by v nich mienila bývať (čo „reálne zrejme ani nebude možné vzhľadom na prebiehajúcu výstavbu diaľnice“), ale najmä z dôvodu neposkytnutia - podľa jej názoru - primeranej náhrady za vyvlastnenie. Tvrdila, že táto má byť vyššia o 174.592,07 eur, ktorú sumu (nárok) si aj uplatňuje v rámci samostatného súdneho sporu voči Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. Okresný súd taktiež ozrejmil rozdiel medzi zánikom neodkladného opatrenia podľa § 333 CSP a jeho zrušením podľa § 334 CSP, ku ktorému môže dôjsť aj pred skončením konania vo veci samej.

3. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá sa domáhala jeho zrušenia. Poukazovala na to, že neodkladné opatrenie bolo nariadené do právoplatného skončenia konania vo veci samej, a nie do právoplatného skončenia odvolacieho konania prebiehajúceho pred správnym orgánom vo veci zrušenia vyvlastňovacieho rozhodnutia. Pokiaľ teda nebolo právoplatne

skončené konanie vo veci samej (o určenie vlastníckeho práva), nie je možné tvrdiť, že iné okolnosti majú za následok odpadnutie dôvodov, pre ktoré bolo nariadené.

4. Súčasne podľa žalobkyne z výkladu a contrario § 334 CSP vyplýva, že trvanie dôvodov, pre ktoré bolo nariadené neodkladné opatrenie, „vytvára zákonnú prekážku toho, aby sa strana domáhajúca sa zrušenia neodkladného opatrenia tohto nároku mohla dôvodne domôcť“. Nestačí preto, aby pominul len jeden z takýchto dôvodov, ale musia kumulatívne pominúť všetky. Je pritom nesporné, že naďalej stavebník a objednávateľ diela, ktorým je žalovaný, pokračuje v stavebných prácach a zhotoviteľ diela vykonáva stavebnú činnosť a búracie práce už v bezprostrednej blízkosti nehnuteľností vyvlastnených žalobkyňi, t.j. nehnuteľností, ktoré sú (hmotným) predmetom súdeného prípadu. Pokiaľ by súd vyhovel jej meritornému návrhu, priznané právo by už nebolo možné realizovať z dôvodu nezvratnosti vytvoreného stavu (demolácia nehnuteľností).

5. V danej spojitosti odvolateľka dodala, že žalovaný má vedomosť o tom, že vo vyvlastnenom dome z titulu práva doživotného bývania stále býva jej matka a k výmazu tohto práva zodpovedajúceho vecnému bremenu došlo bez právneho titulu a bez poskytnutia náhrady. Len za hypotetickú konštrukciu označila záver okresného súdu, že sa nedomáha určenia vlastníckeho práva z dôvodu vôle/zájmu bývať v predmetných nehnuteľnostiach; uvedené nemôže byť pre rozhodovanie ani relevantné. Zároveň uviedla, že vlastnícke oprávnenie zahŕňa nielen zložku týkajúcu sa bývania, ale aj držby a nakladania s predmetom vlastníctva.

6. Vo zvyšnej (rozsahom podstatnej) časti odvolania žalobkyňa argumentovala tým, že pri vyvlastnení nedošlo k neplneniu zákonnej podmienky spočívajúcej v určení/poskytnutí primeranej náhrady. Nadväzne nemôže žalovanému svedčiť vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam a „existujúce formálne rozhodnutie správneho orgánu je nutné považovať za nulitný akt“. Záverom odvolateľka poukázala na rozpor zrušenia neodkladného opatrenia (zakazujúceho demoláciu dotknutých nehnuteľností) so zásadou proporcionality zásahu do jej subjektívnych práv.

7. Žalovaný žiadal napadnuté uznesenie potvrdiť. Uviedol, že žalobkyňa nerozlišuje medzi zánikom a zrušením neodkladného opatrenia. Nariadením neodkladného opatrenia do právoplatného skončenia konania vo veci samej bol vymedzený jeho zánik v zmysle § 330 ods. 1 CSP. Aj pred zánikom však môže byť neodkladné opatrenie na návrh zrušené podľa § 334 CSP, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené. V prejednávanom prípade takýmito dôvodmi bolo prebiehajúce správne konanie vo veci zrušenia rozhodnutia o vyvlastnení. Po jeho skončení bol predpoklad vlastníctva žalobkyne k dotknutým nehnuteľnostiam vylúčený.

8. Žalovaný ďalej poukázal na to, že podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie existencie nároku, ochrany ktorého sa subjekt domáha. Zamietnutím návrhu žalobkyne v správnom konaní však došlo k zániku „pravdepodobnosti jej vlastníckeho nároku“. Pokiaľ žalobkyňa argumentovala neprimeranosťou náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti, tieto skutočnosti neuviedla vo vyvlastňovacom konaní. Nakoľko rozhodnutie o vyvlastnení nebolo zrušené, ani nezaniklo iným spôsobom, neobstojí argument žalobkyne, že ide o nulitný akt a jej právo k vyvlastneným nehnuteľnostiam naďalej trvá. Akákoľvek požiadavka na doplatenie vyššej náhrady za vyvlastnenie nespôsobuje neoprávnenosť vyvlastnenia, iba umožňuje podať žalobu o doplatenie náhrady, ktorú možnosť žalobkyňa aj využila (konanie na Okresnom súde Bratislava II sp. zn. 8C/14/2016 o zaplatenie 174.592,07 eur).

9. Okresná prokuratúra Čadca považovala napadnuté uznesenie za správne a zákonné. Stotožňovala sa so záverom, že odpadli dôvody, pre ktoré bolo neodkladné opatrenie nariadené. Zdôrazňovala nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutí príslušných správnych orgánov týkajúcich sa vyvlastnenia dotknutých nehnuteľností. Je teda zrejmé, že ich vlastníkom je žalovaný, o čom - napokon - svedčí (aj) zápis v katastri nehnuteľností.

10. Krajská prokuratúra Žilina, ktorá prebrala vstup do konania dovtedy realizovaný Okresnou prokuratúrou Čadca, v písomnom vyjadrení k vyššie uvedenému vyjadreniu žalovaného zhodne uviedla, že zákonnosť individuálneho správneho aktu možno preskúmať iba v konaní na to určenom. Vzhľadom na konštitutívny účinok vyvlastňovacieho rozhodnutia a prezumpciu správnosti tohto rozhodnutia nie je možné určiť vlastnícke právo žalobkyne bez toho, aby boli (spomínaným zákonom predpokladaným spôsobom) „odstránené účinky vyvlastňovacieho rozhodnutia“. Krajská prokuratúra dodala, že pretrvávajúce neodkladné opatrenie by vo svojej podstate znemožňovalo realizovať oprávnenia priznané žalobcovi stavebným povolením a navodzovalo by stav právnej neistoty.

11. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnuté uznesenie potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

12. Odvolací súd v rozhodnutí (uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/184/2018 zo dňa 10.9.2018), ktorým potvrdil uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia, konštatoval (bod 12. jeho odôvodnenia), že hlavným dôvodom jeho nariadenia bolo poskytnutie dočasnej ochrany žalobkyni, ktorá sa cíti byť ohrozená demolačnými prácami na nehnuteľnostiach, ku ktorým určenia vlastníckeho práva sa domáha, nakoľko nebolo právoplatne rozhodnuté o žiadosti žalobkyne na zrušenie vyvlastňovacieho rozhodnutia. Aktuálne (resp. v čase vydania napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorý stav je určujúci - § 329 ods. 2 CSP) bolo o predmetnej žiadosti žalobkyne už právoplatne rozhodnuté (rozhodnutie Ministerstva dopravy a výstavby SR zo dňa 26.6.2018 č. k. 19582/2018/ /SV/49410, právoplatné dňa 9.7.2018); čo nebolo medzi stranami ani sporné.

13. Následne je namieste uzavrieť, že odpadol hlavný (a pre ostatné okolnosti východiskový) dôvod, pre ktorý bolo neodkladné opatrenie nariadené. Odvolateľka pri svojej argumentácii vynecháva (nie je podstatné či nevedome alebo účelovo) práve vyššie podčiarknutý text, z ktorého je úplne jednoznačné, čo považovali konajúce súdy pri nariadení neodkladného opatrenia za určujúce. Išlo o skutočnosť, že konanie o žiadosti žalobkyne o zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení nebolo (k rozhodnému dátumu, ktorým bol deň rozhodovania okresného súdu - 23.5.2018) právoplatne ukončené.

14. Okresný súd vecne správne vysvetlil rozdiel medzi zánikom a zrušením neodkladného opatrenia. Výklad (minimálne) naznačovaný žalobkyňou by vo svojich dôsledkoch znamenal, že ak bolo/je neodkladné opatrenie v určitom konaní nariadené do právoplatného skončenia konania vo veci samej, neprichádza do úvahy jeho zrušenie bez ohľadu na to, že dôvody pre jeho nariadenie v priebehu konania pominú. Takýto prístup však zjavne odporuje samotnému účelu neodkladného opatrenia vo väzbe na konkrétne dôvody, ktoré podmieňujú jeho nariadenie.

15. Hoci žalobkyňa v odvolaní namieta tvrdenie okresného súdu, že v nehnuteľnostiach nechce bývať, nijako nespochybňuje (skôr naopak, výslovne ho zdôrazňuje) záver okresného súdu, že sa svojho (tvrdeného) vlastníckeho nároku domáha z dôvodu, že jej nebola poskytnutá primeraná náhrada za vyvlastnené nehnuteľnosti. Rovnako už bezprostredne v žalobe vymedzovala nezákonnosť odňatia jej vlastníckeho práva/vyvlastnenia práve a len z aspektu ne/poskytnutia primeranej náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti.

16. V uvedenej súvislosti krajský súd poukazuje na značnú vzájomnú nekonzistenciu až rozpornosť uplatňovania jednotlivých práv žalobkyňou. Pokiaľ v jednom spore striktnie popiera vlastnícke právo žalovaného k dotknutým nehnuteľnostiam (pre údajnú nezákonnosť vyvlastnenia), je problematickým (zo všeobecného pohľadu až bezpredmetným) domáhať sa v inom súdnom konaní doplatenia sumy 174.592,07 eur práve z titulu vyvlastnenia tých istých nehnuteľností. Inými slovami, nemôže žalobkyňa dôvodne tvrdiť, že je vlastníčkou dotknutých nehnuteľností a zároveň opodstatnene požadovať doplatenie náhrady za to, že ich vlastníčkou nie je; t.j. za ich vyvlastnenie. Aj na základe uvedeného je zrejmé, že určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam nie je primárnym záujmom žalobkyne a uplatňovanie tohto nároku je len akýmsi nepriamym (ale z hľadiska širších súvislostí a vytvárania „tlaku“ na protistranu v nemalej miere efektívnym) prostriedkom pre dosiahnutie primárneho cieľa žalobkyne, ktorým je získanie doplatku náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti.

17. V súvislosti s odvolacou námietkou žalobkyne týkajúcou sa práva jej matky doživotne bývať v dotknutých nehnuteľnostiach je nutné poznamenať, že matka žalobkyne nevystupuje v aktuálnom konaní ako strana sporu (eventuálne ani na niektorej zo strán sporu). Neuplatňuje voči žalovanému teda žiaden nárok (už vôbec nie vo veci samej), ktorému by bolo potrebné poskytnúť ochranu formou neodkladného opatrenia.

18. Obdobne neobstojí ani námietka odvolateľky žalobkyne o údajnej nulite správneho aktu - rozhodnutie o vyvlastnení. Ide len o vyjadrenie subjektívneho názoru žalobkyne; navyše (ako vyplýva z bodov 15. a 16. tohto odôvodnenia) značne nekonzistentného. Krajský súd zdôrazňuje, že predmetné rozhodnutie je právoplatné, nebolo zákonom predpokladaným spôsobom zrušené príslušným orgánom; t.j. v celom rozsahu vo vzťahu k nemu platí prezumpcia jeho (vecnej) správnosti. Zároveň žalobkyňa v rámci svojej argumentácie v nemalej miere tendenčne pojem „nulitosti“ rozhodnutia (ako niečoho z hľadiska základných ústavných princípov činnosti štátnych orgánov neakceptovateľného) zamieňa

s inštitútom vecnej nesprávnosti rozhodnutí štátnych orgánov, ktorú právny poriadok v zásade priamo predpokladá a na jej odstránenie vytvára systém (prioritne riadnych) opravných prostriedkov.

19. Osobitnejšie významným nie je tiež poukazovanie odvolateľky na to, že zo strany žalovaného je pokračované v stavebných prácach; že zhotoviteľ diela vykonáva stavebné a búracie práce v tesnej blízkosti vyvlastnených nehnuteľností a hrozí nezvratná zmena stavu v dôsledku demolácie dotknutých nehnuteľností. Neodkladné opatrenie síce bolo nariadené (aj) z obavy zo vzniku takéhoto nezvratného stavu, ale ešte v situácii, keď nebolo právoplatne rozhodnuté o žiadosti žalobkyne na zrušenie vyvlastňovacieho rozhodnutia. Aktuálne sa totiž dotknutá určujúca skutočnosť (neexistencia právoplatného rozhodnutia) zásadne zmenila, resp. pominula.

20. Otázka proporcionality má svoje opodstatnenie pri nariadení neodkladného opatrenia a posúdení jeho dôsledkov na povinný subjekt, ale pri zrušení neodkladného opatrenia (osobitne z titulu pominutia dôvodu, pre ktoré bolo nariadené) je irelevantnou. Bez ohľadu na uvedené za situácie, keď existuje právoplatné rozhodnutie o vyvlastnení (na základe ktorého je žalovaný vlastníkom dotknutých nehnuteľností), žalovaný disponuje právoplatným stavebným povolením na výstavbu diaľnice a základná motivácia žalobkyne (aj v súdenom spore o určenie vlastníckeho práva výslovne opakovane deklarovaná) spočíva „len“ v získaní doplatku náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti, nie je daná disproporcia (v širšom význame) medzi napadnutým rozhodnutím a tvrdenými subjektívnymi právami žalobkyne.

21. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.